

# Reflektionsmaterial – Säkerhet i utomhuspedagogik

## Syfte:

*Det här reflektionsmaterialet är till för dig som arbetar som pedagog och ska fungera som ett praktiskt stöd i säkerhetsarbetet vid utomhuspedagogik och andra typer av aktiviteter i utomhusmiljöer. Materialet består av tre delar: en reflektionsdel som väcker tankar och diskussioner kring säkerheten, en checklista att använda före, under och efter uteaktiviteter, samt en uppföljning för att utvärdera och utveckla arbetet över tid.*

*Säkerhetschecklistan kan användas individuellt, medan övriga delar med fördel diskuteras tillsammans med kollegor för att främja gemensam reflektion. Målet med detta material är att bidra till en trygg, medveten och samlad grund för säkerhetsarbetet inom såväl utomhuspedagogik som andra utomhusmiljöer.*

## Del 1: Reflektionsfrågor

Känner du dig trygg i att leda barn i utemiljöer? Varför/varför inte?

Hur ser ni i teamet på risk? Är ni överens eller skiljer ni er åt?

Vilken typ av risker tycker du är acceptabla i barns lek ute och varför?

På vilket sätt kan du ge barnen frihet att utforska utan att äventyra deras säkerhet?

Hur hanterar ni osäkerhet kring risker i nya eller okända utemiljöer?

## Verkliga situationer att diskutera:

### **Trafik nära utomhusmiljön:**

Vi är i en park där det finns en väg i närheten och barnen leker nära vägen. Hur ser vi till att barnen inte kommer för nära vägen? Vad gör vi om ett barn plötsligt springer mot vägen?

### **Barn som vill testa gränser (t.ex. leka på farliga platser):**

Ett barn vill leka på en plats som vi bedömer som farlig, t.ex. på en klippa eller i närheten av ett stup. Hur hanterar vi situationen när barnet vill fortsätta trots att vi säger att det är farligt? Hur kan vi förklara detta utan att väcka rädsla?

### **Barn som inte vill följa säkerhetsregler:**

Ett barn vägrar att följa de säkerhetsregler som vi har, t.ex. att använda hjälm vid cykling eller hålla sig inom ett visst område i skogen. Hur hanterar vi detta för att säkerställa både barnens säkerhet och vår relation till barnet? Hur kan vi involvera barnen i att förstå varför reglerna finns?

## Del 2: Säkerhetschecklista

### Inför utevistelsen:

- ☐ **Har jag gjort en riskbedömning av utemiljön?**  
*Finns det hala ytor, skarpa föremål, trafik eller andra potentiella faror jag behöver fundera kring?*
- ☐ **Är alla barn rätt klädda och utrustade för vädret och aktiviteten?**  
*Tänk på att det ibland kan vara bra att ha med extra kläder, regnskydd eller särskild utrustning beroende på vädret och vad ni ska göra.*
- ☐ **Är all utrustning och alla redskap kontrollerade och i gott skick?**  
*Det kan handla om kontroll av cyklar, redskap för eldning eller andra specifika material som används under aktiviteten.*
- ☐ **Är barnen medvetna om eventuella risker och säkerhetsrutiner? Och vet vi vad vi gör vid en olycka?**  
*Gå igenom säkerhetsreglerna och kontrollera att första hjälpen utrustning finns tillgänglig. Säkerställ att alla i teamet vet deras uppgift vid en olycka.*

### Under utevistelsen:

- ☐ **Har jag koll på alla barn och ser till att de är inom synhåll?**  
*Räkna barnen regelbundet och påminn dem om att de alltid ska kunna se minst en vuxen.*
- ☐ **Deltar jag aktivt i barnens aktiviteter för att kunna stötta vid behov?**  
*Är jag med när barnen exempelvis klättrar, hoppar eller utforskar miljöer som kan innebära risk?*
- ☐ **Kontrollerar jag ständigt om det uppstår nya risker under aktiviteten?**  
*T.ex. förändringar i väder, lek eller miljö som kan skapa nya faror.*
- ☐ **Är barnen medvetna om när de kan och inte kan ta risker?**  
*Påminn om säkerhetsregler och gränser, men uppmuntra samtidigt till utforskande inom trygga ramar.*

### Efter utevistelsen:

- ☐ **Har jag reflekterat över dagens aktiviteter och eventuella risker?**  
*Vad fungerade bra, vad kunde ha gjorts annorlunda och hur kan vi stärka säkerheten framöver?*
- ☐ **Har några skador inträffat, och i så fall, har vi hanterat dem korrekt?**  
*Bedöm om några skador inträffade och om barnen fått rätt vård och uppföljning.*
- ☐ **Har vi pratat igenom dagen med barnen och kollegorna?**  
*Vad hände, uppstod några risker och vad kan vi lära oss till nästa gång?*
- ☐ **Är all utrustning i ordning och redo att användas igen?**  
*Kontrollera att allt är helt, rengjort och på plats inför nästa aktivitet.*

# Del 3: Uppföljning och utvärdering av säkerheten

## Reflektionsfrågor:

**Hur har vårt arbetssätt med säkerhet förändrats över tid?**

*Har vi blivit mer medvetna om specifika risker? Har vi ändrat vårt sätt att arbeta eller tänka kring säkerhet?*

**Hur har vi arbetat med säkerhetsplaner och rutiner?**

*Går vi igenom dem regelbundet och uppdaterar dem vid behov? Har vi varit konsekventa?*

**Hur har barnens medvetenhet om risker förändrats?**

*Har vi stöttat dem i att förstå och hantera risker? Har vi märkt att de blivit mer ansvarsfulla eller uppmärksamma på sin omgivning?*

**Hur har vårt samarbete utvecklats när det gäller säkerhet?**

*Har vi blivit bättre på att dela ansvaret och samarbeta kring säkerheten? Känner alla sig delaktiga och informerade?*

**Vad har fungerat bra och vad behöver vi utveckla vidare?**

*Vad känner vi oss trygga med idag? Och vad är vi fortfarande osäkra på eller behöver arbeta mer med?*